

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 12.04.2016 № 7-4

ЗВІТ

**про результати аудиту ефективності використання коштів
державного бюджету, виділених на реконструкцію споруд
очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної
лінії по обробці і утилізації осадів Бортницької станції аерації**

Київ 2016

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
ВСТУП.....	4
I. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА РЕКОНСТРУКЦІЮ СПОРУД ОЧИСТКИ СТИЧНИХ КАНАЛІЗАЦІЙНИХ ВОД І БУДІВНИЦТВО ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ЛІНІЇ ПО ОБРОБЦІ І УТИЛІЗАЦІЇ ОСАДІВ БОРТНИЦЬКОЇ СТАНЦІЇ АЕРАЦІЇ.....	5
II. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У 2014-2015 РОКАХ ПИТАНЬ РЕКОНСТРУКЦІЇ І БУДІВНИЦТВА БОРТНИЦЬКОЇ СТАНЦІЇ АЕРАЦІЇ	11
2.1. <i>Планування видатків для виконання робіт з реалізації проекту реконструкції, повнота їх фінансування за рахунок коштів державного бюджету</i>	11
2.2. <i>Коригування проекту будівництва та організація будівельних робіт</i>	14
III. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, СПРЯМОВАНИХ НА РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОЕКТУ РЕКОНСТРУКЦІЇ І БУДІВНИЦТВА БОРТНИЦЬКОЇ СТАНЦІЇ АЕРАЦІЇ.....	18
IV. АНАЛІЗ ДОСЯГНУТИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗА РАХУНОК ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ.....	23
ВИСНОВКИ.....	25
ПРОПОЗИЦІЇ.....	28
Додаток 1	31
Додаток 2	33

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аудиту: Закон України від 02.07.2015 № 576 “Про Рахункову палату”, План роботи Рахункової палати на 2016 рік.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ щодо своєчасності і повноти бюджетних надходжень, продуктивності, результативності та економності використання бюджетних коштів їх розпорядниками і одержувачем. Законність, своєчасність і повнота прийняття управлінських рішень учасниками бюджетного процесу. Стан внутрішнього аудиту розпорядників бюджетних коштів за коштами, виділеними на реконструкцію споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці і утилізації осадів Бортницької станції аерації (далі – БСА). Оцінка стану організації та реалізації проекту “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації” (далі – Проект).

Предмет аудиту: кошти державного бюджету, виділені у 2014–2015 роках за КПКВК 2751520 “Реалізація проекту “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації” (далі – КПКВК 2751520). Рух бюджетних коштів та їх використання за цільовим призначенням, законність їх витрачання; нормативно-правові акти, розпорядчі й інші документи, що регламентують порядок надходження та використання коштів у сфері, що досліджується; бюджетна та фінансова звітність, первинні документи, документи бухгалтерського обліку, інші документи та інформація, що стосується реалізації Проекту.

Об’єкти аудиту:

- Департамент житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (КМДА);
- публічне акціонерне товариство “Акціонерна компанія “Київводоканал”;
- Міністерство екології та природних ресурсів України (далі – Мінприроди).

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (далі – Мінрегіон) – шляхом надання запиту з питань аудиту.

Критерії оцінки щодо:

- **продуктивності** – співвідношення між результатами діяльності розпорядників та одержувача бюджетних коштів і використаними для досягнення таких результатів коштами бюджету;
- **результативності** – ступінь відповідності фактичних результатів діяльності розпорядників та одержувача бюджетних коштів запланованим результатам;
- **економності** – стан досягнення розпорядниками та одержувачем таких коштів запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу

бюджетних коштів або досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів;

- **законності** – відповідність управлінських рішень об'єктів аудиту положенням чинного законодавства.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту:

часові: 2014–2015 роки, з окремих питань з 2012 року;

територіальні: м. Київ.

Методи проведення аудиту: моніторинг нормативно-правових, розпорядчих актів та інших документів, що регулюють питання планування, виділення та використання коштів державного бюджету; перевірка первинних документів; аналіз даних статистичної, фінансової, бюджетної, бухгалтерської та іншої звітності; оцінка методів організації роботи об'єктів аудиту в частині виділення і використання цих коштів; опрацювання відповідей, отриманих від об'єкта аудиту; отримання пояснень посадових осіб.

За результатами аудиту складено три акти (без зауважень).

ВСТУП

Бортницька станція аерації розташована у Дарницькому районі міста Києва. Це комплекс інженерних споруд, обладнання та комунікацій, призначений для повної біологічної очистки стічних вод м. Києва та приміської зони¹. Скид очищених вод здійснюється у р. Дніпро, звідти – в Канівське водосховище. Водою з Дніпра нижче за течією користується близько 11 млн населення Київської, Черкаської, Полтавської, Кіровоградської, Дніпропетровської, Запорізької та Херсонської областей.

Експлуатується БСА з 60-х років минулого століття. З того часу комплексна реконструкція станції **не здійснювалась**. Постійний вплив агресивного середовища **призводить до руйнування залізобетонних та металевих конструкцій та очисного обладнання, яке вже морально застаріло і частково виведено з експлуатації**. В результаті проектна потужність станції (1,8 млн м³ стічних вод на добу) **використовується тільки наполовину, що є максимально можливим**. За оцінкою спеціалістів, технічний стан окремих конструкцій станції непридатний до нормальної експлуатації². За таких умов концентрація окремих шкідливих речовин в очищених БСА водах перебуває на граничній межі санітарних норм, що створює високий ризик небезпеки для життя і здоров'я мільйонів людей.

Для розв'язання проблем функціонування БСА розроблено проект її комплексної реконструкції, яка проводитиметься за рахунок коштів державного бюджету, у тому числі кредиту Японського агентства міжнародного

¹ Житлового масиву Бортничі, міст Вишгород, Ірпінь, Вишневе, смт Коцюбинське, Чабани, сіл Щасливе, Гнідин, Пухівка, Новосілки, Софіївська та Петропавлівська Борщагівки, Гатне Київської області.

² Висновок від 10.01.2013 про результати обстеження БСА державним підприємством “Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій”.

співробітництва (ДЖАЙКА). Технічна інформація та тлумачення спеціальних термінів, які використані у Звіті (глосарій), наведено в додатку 1.

Виконання реконструкції споруд подачі та очистки стічних каналізаційних вод із застосуванням новітнього обладнання, систем дезодорації повітря, запровадженням сучасного енергоефективного обладнання визначено Міністерством екології та природних ресурсів України умовою, за якою дозволено функціонування БСА до 21.07.2022³.

I. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА РЕКОНСТРУКЦІЮ СПОРУД ОЧИСТКИ СТІЧНИХ КАНАЛІЗАЦІЙНИХ ВОД І БУДІВНИЦТВО ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ЛІНІЇ ПО ОБРОБЦІ І УТИЛІЗАЦІЇ ОСАДІВ БОРТНИЦЬКОЇ СТАНЦІЇ АЕРАЦІЇ

Правові, економічні та соціальні основи організації охорони навколишнього природного середовища визначені Законом України від 25.06.1991 № 1264 “Про охорону навколишнього природного середовища” (далі – Закон № 1264). Питання використання коштів державного бюджету на природоохоронні заходи врегульовані Бюджетним кодексом України від 08.07.2010 № 2456 (далі – Бюджетний кодекс України), законами України про Державний бюджет України на 2014 – 2015 роки.

Статтями 16-20⁴ Закону № 1264 встановлено повноваження органів управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.

До повноважень Кабінету Міністрів України, зокрема, віднесено затвердження переліку природоохоронних заходів, встановлення порядку утворення і використання Державного фонду охорони навколишнього природного середовища у складі Державного бюджету України (стаття 17).

До Переліку⁴ видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, зокрема, включено реконструкцію на діючих підприємствах необхідних споруд для очищення стічних вод, що утворюються в промисловості, комунальному господарстві, інших галузях.

Проект “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації” з переліком основних техніко-економічних показників **затверджено розпорядженням** Кабінету Міністрів України від **23.04.2014 № 450-р** “Деякі питання підготовки проекту “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації””⁵ (далі – розпорядження № 450-р)

³ Дозвіл № 8036300000-001 видано на період з 21.07.2015 по 21.07.2022.

⁴ Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 № 1147 (із змінами).

⁵ Зміни внесено розпорядженням від 31.03.2015 № 379-р “Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2014 р. № 450”.

за поданням Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства.

Мінрегіон є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує, зокрема, формування та реалізує державну політику у сфері будівництва і житлово-комунального господарства⁶.

Розпорядженням № 450-р (пункт 2) передбачено утворення міжвідомчої робочої групи на чолі з Віце-прем'єр-міністром України – Міністром регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства за участю представників Міністерства юстиції, Міністерства закордонних справ, Міністерства економічного розвитку і торгівлі, Міністерства фінансів, Міністерства екології та природних ресурсів і Київської міськдержадміністрації (далі – КМДА) для вирішення питань щодо залучення під державні гарантії коштів для реалізації Проекту. Персональний склад робочої групи затверджено наказом Мінрегіону⁷. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.03.2015 № 379-р “Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2014 р. № 450” пункт 2 розпорядження № 450-р доповнено абзацем другим такого змісту: “Міжвідомчій робочій групі під час вирішення зазначених питань врахувати необхідність залучення міжнародних експертів для здійснення контролю за виконанням робіт в рамках реалізації проекту та його фінансового моніторингу”.

Згідно із ст. 42 Закону № 1264, фінансування заходів щодо охорони навколишнього природного середовища здійснюється за рахунок, зокрема, фондів охорони навколишнього природного середовища.

Відповідно до ст. 47 Закону № 1264, розподіл коштів, що надходять до Державного фонду охорони навколишнього природного середовища, здійснюється Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища – Минприроди.

Згідно з Положенням⁸, Минприроди є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки.

Державний фонд охорони навколишнього природного середовища (далі – Державний фонд) у складі законів про Державний бюджет України, зокрема, на 2014–2015 роки не створювався. Разом з тим Бюджетним кодексом

⁶ Постанова Кабінету Міністрів України від 30.04.2014 № 197 “Про затвердження Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України”.

⁷ Наказ від 29.05.2014 № 158 “Про склад Міжвідомчої робочої групи з вирішення питань щодо залучення під державні гарантії коштів для реалізації проекту “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці і утилізації осадів Бортницької станції аерації”.

⁸ Постанова Кабінету Міністрів України від 21.01.2015 № 32 “Про затвердження Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України”.

України⁹ та законами¹⁰ про Державний бюджет України на 2014–2015 роки до джерел формування спеціального фонду державного бюджету віднесено, зокрема, частину грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності, частину екологічного податку¹¹. Законом України “Про Державний бюджет України на 2015 рік” (з урахуванням змін, внесених Законом України від 16.07.2015 № 639 “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2015 рік”, який набрав чинності 12.08.2015) затверджено залишок коштів Державного фонду в сумі 135,7 млн грн, який утворився станом на 01.01.2015 (ст. 12).

Відповідно до п. 4 Положення¹², кошти Державного фонду охорони навколишнього природного середовища спрямовуються за бюджетними програмами згідно з планами природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів і кошторисів, що затверджуються головними розпорядниками бюджетних коштів. Залишок коштів цього фонду станом на 1 січня поточного року, а також понадпланові надходження можуть спрямовуватися на фінансування природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів за окремим рішенням Кабінету Міністрів України.

Аудитом встановлено, що у 2014–2015 роках постановами Кабінету Міністрів України від 09.07.2014 № 298 “Про виділення коштів у 2014 році для реалізації проекту “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації” (далі – постанова № 298) та від 04.06.2015 № 386 “Про виділення коштів у 2015 році для реалізації проекту “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації” (далі – постанова № 386) за пропозиціями Мінрегіону¹³ виділено кошти Державного фонду за рахунок залишків, які утворилися станом на 01.01.2014 та 01.01.2015, для реалізації Проекту.

У 2014 році, згідно із п. 3 постанови № 298, Мінфіном відкрито нову бюджетну програму за КПКВК 2751520. Аналогічну бюджетну програму відкрито у 2015 році.

Мінрегіону, як головному розпоряднику бюджетних коштів, виділених на реалізацію Проекту, доручено (постанови № 298 і № 386) забезпечити:

⁹ Пункт 7 частини третьої статті 29.

¹⁰ Закони України від 16.01.2014 № 719 “Про Державний бюджет України на 2014 рік” (стаття 11) та від 28.12.2014 № 80 “Про Державний бюджет України на 2015 рік” (стаття 12).

¹¹ Щодо частини екологічного податку виключно у 2014 році.

¹² Положення про Державний фонд охорони навколишнього природного середовища, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 07.05.1998 № 634.

¹³ Пояснювальні записки до проектів постанов Кабінету Міністрів України про виділення коштів у 2014 та у 2015 роках для реалізації Проекту, надіслані листом від 19.02.2016 № 7/19-1742 на запит Рахункової палати від 04.02.2016 № 04-185.

- здійснення природоохоронних заходів відповідно до Порядку¹⁴;
- подання Мінфіну, Державній казначейській службі України та Мінекономрозвитку¹⁵ звіту про використання бюджетних коштів (до 20.01.2015, 20.01.2016);
- подання Кабінету Міністрів України інформації про стан використання бюджетних коштів (*щокварталу до 10 числа місяця, що настає за звітним періодом*)¹⁶.

У 2014 році, відповідно до п. 2 постанови № 298, Мінрегіон визначив одержувачем бюджетних коштів публічне акціонерне товариство “Акціонерна компанія “Київводоканал” (далі – Київводоканал), делегувавши йому функції замовника з виконання проектних та будівельних робіт за Проектом¹⁷.

У 2015 році, відповідно до п. 2 постанови № 386, КМДА визначила розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня Департамент житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) (далі – Департамент ЖКІ). Цей департамент визначено розпорядником нижчого рівня також Мінрегіоном¹⁸ та делеговано йому функції замовника з виконання будівельних робіт та оплати фактично виконаних проектних робіт за Проектом. У свою чергу, Департамент ЖКІ визначив Київводоканал одержувачем бюджетних коштів, делегувавши йому функції замовника з виконання будівельних робіт та оплати фактично виконаних проектних робіт¹⁹ у рамках Проекту.

Постановами № 298 та № 386 спрямування бюджетних коштів одержувачу дозволено на безповоротній основі незалежно від форми власності за умови, що робоча документація та основні засоби, створені як результат виконаних робіт, залишаються у власності територіальної громади м. Києва і щодо них не будуть прийняті рішення, в результаті яких вони можуть бути відчужені з власності територіальної громади.

Аналогічні умови внесені постановами № 298 і № 396 до п. 6 Порядку²⁰.

¹⁴ Порядок державного фінансування капітального будівництва, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1764.

¹⁵ Відповідно до постанови № 396.

¹⁶ Відповідно до постанови № 298.

¹⁷ Наказ від 20.08.2014 № 230 “Про організацію виконання постанови КМУ від 09.07.2014 № 298”.

¹⁸ Згідно з наказом Мінрегіону від 25.06.2015 № 142 “Про організацію виконання постанови Кабінету Міністрів України від 4 червня 2015 року № 386”. Договором від 10.07.2015 № 22-214/2015 Департаменту ЖКІ делеговано функції замовника з виконання будівельних робіт та оплати фактично виконаних проектних робіт за проектом.

¹⁹ Наказ від 13.07.2015 № 47-ОД “Про організацію виконання постанови Кабінету Міністрів України від 04.06.2015 № 386 “Про виділення коштів у 2015 році для реалізації проекту “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації”.

²⁰ Порядок державного фінансування капітального будівництва.

Також рішенням²¹ Київської міської ради (далі – Київрада) передбачено, зокрема, укладання КМДА з Київводоканалом додаткової угоди щодо продовження строку користування майном БСА, зазначеним у переліку до цього рішення²², на строк до 31.12.2055. Термін укладання додаткової угоди не зазначений. **Станом на 14.03.2016 додаткова угода КМДА з Київводоканалом не укладена.**

Наразі КМДА опрацьовується внесення змін до рішення Київради від 02.07.2015 № 655/1519 і порядок проведення оцінки ринкової вартості майна БСА, яке розглядається для передачі в іпотеку Уряду в особі Мінфіну відповідно до субкредитного договору в рамках реалізації Проекту (протокол наради КМДА від 19.02.2016).

Довідково. Законом України від 02.09.2015 № 664 ратифіковано Договір (у формі обміну нотами) між Урядом України та Урядом Японії про надання кредиту для реалізації проекту модернізації Бортницької станції очистки стічних вод у рамках реалізації проекту “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації”, вчинений 6 червня 2015 року в м. Києві (108,2 млрд японських єн). Згідно із цим договором, кредит надається Японським агентством міжнародного співробітництва. Відповідно до листа МЗС від 05.10.2015 № 72/14-12/1-2438, договір набрав чинності 30.09.2015.

Кредитним договором між Урядом України в особі Мінфіну та Японським агентством міжнародного співробітництва визначено українським суб'єктом з реалізації проекту ПАТ “АК “Київводоканал”.

Субкредитним договором між Кабінетом Міністрів України в особі Мінфіну, Київводоканалом та АТ “Укресімбанк” від 16.12.2015 № 13010-05/149-ДСК, укладеним у рамках основного договору, зокрема, передбачено, що використання кредиту розпочинається не раніше надання згоди територіальної громади м. Києва або уповноваженого ним органу на надання в іпотеку об'єкта реконструкції: об'єктів нерухомості, визначених у додатку до рішення Київради від 02.07.2015 № 655/1519; всіх інших об'єктів, що будуть створені в результаті реалізації проекту із ступенем готовності від 30 відсотків.

Отже, майнові правовідносини щодо визначення об'єктів, які передаватимуться Київрадою на період реконструкції БСА в управління Київводоканалу, **не врегульовані. Це створює ризик незавершення внутрішньодержавних процедур, необхідних для початку використання у 2016 році кредиту Японського агентства міжнародного співробітництва.**

Законом України від 25.12.2015 № 928 “Про Державний бюджет України на 2016 рік” (далі – Закон про державний бюджет на 2016 рік) затверджено Перелік кредитів (позик), що залучаються державою до спеціального фонду

²¹ Від 02.07.2015 № 655/1519 “Про надання згоди публічному акціонерному товариству “Акціонерна компанія “Київводоканал” на поліпшення майна комунальної власності територіальної громади міста Києва в рамках проекту “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації”.

²² У переліку до рішення зазначено таке майно: 1) блок очисних споруд № 2 та Новобортницька станція аерації; 2) цех аеробної стабілізації осаду та піонерні мулові майданчики; 3) система напірних трубопроводів від КНС “Позняки”, КНС “Правобережна” (у районі камери К-8), КНС “Перший підйом” до нових комплексів механічної очистки 1-го блоку.

Державного бюджету України у 2016 році від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проектів. До цього Переліку включено, зокрема, кредит Японського агентства міжнародного співробітництва для реалізації Проекту. Кредит є одним із джерел формування спецфонду за КПКВК 3511620 “Фінансування проектів розвитку за рахунок коштів, залучених державою” (обсяг залучення кредиту у 2016 році – 21 млн гривень). Крім того, на 2016 рік Мінрегіону Законом про державний бюджет на 2016 рік (додаток 3) затверджено бюджетні призначення за КПКВК 2751520 у обсязі 63,1 млн грн (загальний фонд).

Аудитом встановлено, що Комплексною цільовою програмою підвищення енергоефективності та розвитку житлово-комунальної інфраструктури міста Києва на 2016 – 2020 роки, затвердженою рішенням Київміськради від 17.03.2016 № 232/232, обсяг фінансування підготовчих робіт 5-го пускового комплексу I черги у 2016 році за рахунок коштів Державного бюджету України вказано в обсязі 80,0 млн грн (підпункт 2.3.5.2 пункту 2.3 додатка 1 до цієї програми). Тобто порівняно із бюджетними призначеннями, затвердженими на 2016 рік, цей обсяг завищено на 16,9 млн гривень.

У межах завдання, визначеного Положенням про Мінприроди в частині планування та здійснення заходів із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і реагування на них, щороку затверджувалися плани природоохоронних заходів, якими на 2014 і 2015 роки²³ **заходи з реконструкції БСА не передбачалися.**

План природоохоронних заходів та ресурсозберігаючих заходів з реалізації Проекту на 2014 рік як природоохоронний захід (за КПКВК 2751520) розроблено Мінрегіоном окремо та погоджено Мінприроди²⁴. Аналогічний план на 2015 рік Мінрегіоном не складався.

Заходи щодо реконструкції БСА визначалися пріоритетними на рівні м. Києва та включалися до Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства міста Києва на 2010-2014 роки²⁵ та програм економічного і соціального розвитку м. Києва на 2014 та 2015 роки²⁶.

Таким чином, **нормативно-правовими актами в цілому врегульоване питання проведення реконструкції БСА та використання у 2014–2015 роках коштів державного бюджету для виконання робіт за Проектом. Водночас невизначеність КМДА та Київради щодо комунального майна БСА, яке має бути передане на період реконструкції (до 31.12.2055) в управління Київводоканалу та в іпотеку Кабінету Міністрів**

²³ Плани природоохоронних заходів: на 2014 рік затверджений 25.02.2014 Міністром екології та природних ресурсів, погоджений 26.02.2014 Мінфіном; на 2015 рік затверджений 21.05.2015 Міністром екології та природних ресурсів, погоджений 08.06.2015 Мінфіном.

²⁴ Заступником Міністра – керівником апарату надісланий на адресу Мінрегіону листом від 24.11.2014 № 5/3-8/14134-14.

²⁵ Затверджена рішенням Київської міської ради від 16.09.2010 № 12/4824.

²⁶ Затверджені рішеннями Київської міської ради від 04.02.2014 № 5/10151 і від 28.01.2015 № 59/924.

України, створює високий ризик відтермінування початку використання у 2016 році кредиту Японського агентства міжнародного співробітництва.

II. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У 2014-2015 РОКАХ ПИТАНЬ РЕКОНСТРУКЦІЇ І БУДІВНИЦТВА БОРТНИЦЬКОЇ СТАНЦІЇ АЕРАЦІЇ

Організація реконструкції БСА у 2014 році полягала у визначенні джерел фінансування проекту, коригуванні проектної документації, забезпеченні початку виконання будівельних робіт 5-го пускового комплексу I черги та контролі за їх виконанням. У 2015 році продовжувалися будівельні роботи на 5-му пусковому комплексі I черги (до їх завершення у 2016 році) та здійснювався контроль за їх виконанням.

Міжвідомчою робочою групою переважно вирішувалися питання реалізації Проекту та підготовки урядових рішень про використання коштів державного бюджету на цю мету²⁷. **Питання залучення міжнародних експертів** для здійснення контролю за виконанням робіт в рамках реалізації Проекту та його фінансового моніторингу на засіданнях Міжвідомчої робочої групи у періоді з 31.03.2015 по 01.01.2016 **не обговорювалося, що є недотриманням п. 2 розпорядження № 450-р.**

Для організаційного забезпечення реконструкції в структурі Київводоканалу створено відокремлений підрозділ без права юридичної особи – дирекцію по реконструкції БСА (протокол Наглядової ради від 01.09.2014).

2.1. Планування видатків для виконання робіт з реалізації проекту реконструкції, повнота їх фінансування за рахунок коштів державного бюджету

На стадії формування показників проекту державного бюджету **на 2014 рік видатки на реалізацію Проекту Мінрегіоном не планувалися.**

Довідково. Виготовлення проектної документації реконструкції БСА у 2012 році визначалося Урядом як невідкладний природоохоронний захід, на виконання якого спрямовувались кошти державного бюджету²⁸. У 2013 році завершено розроблення відповідної документації стадії “Проект”, яку затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.04.2014 № 450-р.

На час розроблення проекту не було визначено конкретних джерел фінансування реконструкції БСА. Водночас Київводоканалом спільно з Мінрегіоном та КМДА опрацьовувалася можливість залучення кредитів Світового банку та Уряду Японії в рамках “Офіційної допомоги розвитку”, застосування європейських технологій з реконструкції²⁹.

²⁷ Рішення (одне) від 06.02.2015 прийнято для забезпечення участі представників Мінекономрозвитку, Мінфіну та Мінрегіону в роботі Оціночної місії Джайка на період з 09.02.2015 по 20.02.2015 та розгляду результатів Оціночної місії до 01.03.2015.

²⁸ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.05.2012 № 279-р “Про виділення коштів для здійснення у 2012 році невідкладних природоохоронних заходів з виготовлення проектно-кошторисної документації для каналізаційних об’єктів”, яким на цю мету передбачено 14,5 млн гривень.

²⁹ З матеріалів Мінрегіону, надісланих листом від 19.02.2016 № 7/19 на запит Рахункової палати (лист КМДА до Мінрегіону від 06.06.2014 № 002-509).

Вперше КМДА заявила про потребу в коштах для реконструкції 5-го пускового комплексу I черги у сумі 392,0 млн грн за рахунок Державного фонду в березні 2014 року³⁰. У квітні-червні 2014 року тривала підготовка відповідного проекту рішення Уряду.

На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 09.04.2014³¹ у результаті зменшення загальної кошторисної вартості Проекту потреба в коштах на будівництво 5-го пускового комплексу I черги з 392,0 млн грн була зменшена до 109,0 млн грн і заявлена в цьому обсязі Київводоканалом Мінрегіону, Мінприроди і КМДА. Кошти планувалося спрямувати на: проведення робіт з коригування проекту реконструкції БСА (усіх черг) – 4,0 млн грн, виготовлення проектно-кошторисної документації стадії “РД” – 1,0 млн грн, початок виконання будівельних робіт – 104,0 млн гривень (лист від 04.06.2014). Аналогічне звернення Мінрегіон надіслав Мінприроди (лист від 13.06.2014).

Аудитом встановлено, що дії КМДА та Мінрегіону не були узгоджені під час визначення джерел фінансування Проекту.

Так, джерелом фінансування реконструкції БСА пропонувалося визначити капітальні видатки, що розподіляються Кабінетом Міністрів України (КПКВК 3511090³²) (протокольне рішення виїзної наради Міжвідомчої робочої групи від 03.06.2014, лист Мінприроди до Мінрегіону від 23.06.2014). Ця пропозиція не була врахована Мінрегіоном у проекті постанови Кабінету Міністрів України.

Також КМДА та Мінрегіоном надіслано Мінприроди проекти урядових рішень про виділення коштів Державного фонду для реконструкції БСА, які не узгоджувалися між собою. Через це проект рішення Уряду погоджено Мінприроди тільки 01.07.2014.

Постановою № 298 Мінрегіону **на 2014 рік виділено в обсязі заявленої потреби 109,0 млн грн** за рахунок залишку коштів Державного фонду, сформованого станом на 01.01.2014. Лімітною довідкою від 26.08.2014 Мінрегіоном доведено до Київводоканалу бюджетні асигнування за спеціальним фондом за КПКВК 2751520 у сумі 109,0 млн грн (видатки розвитку). Мінрегіоном також погоджено 28.08.2014 план використання бюджетних коштів за статтею видатків “Реконструкція та реставрація інших об’єктів”.

На стадії формування проекту Державного бюджету України **на 2015 рік** на виконання доручення Мінфіну (лист від 04.07.2014 № 31-04110-09-5/17094) Мінрегіон пропонував запровадження нової бюджетної програми за КПКВК 2751520 з плановим обсягом фінансування видатків 283,4 млн грн,

³⁰ Лист від 26.03.2014 № 001-392 за підписом Голови КМДА до Першого віце-прем’єр-міністра України.

³¹ Доручення Віце-прем’єр-міністра України - Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства щодо зменшення загальної кошторисної вартості проекту до протоколу.

³² “Державні капітальні видатки, що розподіляються Кабінетом Міністрів України”.

який є очікуваною залишковою вартістю 5-го пускового комплексу I черги³³ (лист до Мінфіну від 31.07.2014 № 7/7-9161). **Пропозиція Мінрегіону Мінфіном не врахована.** Бюджетна програма на зазначені цілі в Державному бюджеті України на 2015 рік **не затверджена.** Отже, єдиним джерелом фінансування частини робіт за Проектом, як і у 2014 році, мав стати залишок коштів Державного фонду, який утворився станом на 01.01.2015 (передбачений у Державному бюджеті на 2015 рік у загальній сумі 135,7 млн гривень).

Пропозиція Київводоканалу на 2015 рік визначена в обсязі **80,5 млн грн** для оплати робіт з коригування Проекту та часткової оплати робіт з будівництва 5-го пускового комплексу I черги³⁴ (лист від 06.02.2015). Мінрегіоном надіслано лист до Кабінету Міністрів України (від 10.02.2015) разом з проектом урядового рішення про виділення на такі цілі коштів Державного фонду. У листі наголошено на необхідності виконання зобов'язань українською стороною в частині підготовки майданчика під будівництво (5-й пусковий комплекс I черги) з метою можливості залучення кредиту для реалізації Проекту, що дасть змогу запобігти екологічній та техногенній катастрофі.

Аудитом встановлено, що **Мінприроди не підтримало проект постанови Кабінету Міністрів України**, пропонуючи інші джерела фінансування реконструкції БСА, а саме кошти:

- міського бюджету м. Києва (в рамках реформи місцевого самоврядування і територіальної організації влади Законом України від 28.12.2014 № 79 “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин” збільшено до 80 відс. обсяги надходжень від сплати екологічного податку до загального фонду місцевих бюджетів);

- бюджетних програм КПКВК 3511090 і КПКВК 3511450³⁵, що відповідатиме пріоритетам, визначеним у Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року³⁶, зокрема за напрямом “Надання якісних житлово-комунальних послуг, забезпечення житлом”, і відповідних стратегіях розвитку регіонів.

Затвердженою Кабінетом Міністрів України постановою від 04.06.2015 № 386 **потреба в коштах на 2015 рік** для початку реалізації Проекту **задоволена в повному обсязі.** Мінрегіоном доведено до Департаменту ЖКІ бюджетні асигнування за КПКВК 2751520 (спеціальний фонд) – 80,5 млн грн (видатки розвитку) з помісячним розподілом: вересень – 17,8 млн грн, жовтень – 23,6 млн грн, листопад – 22,5 млн грн, грудень – 16,6 млн грн (лімітна довідка

³³ 392370,7 тис. грн (кошторисна вартість 5-го ПК I черги) – 109000,0 тис. грн (передбачені асигнування на 2014 рік).

³⁴ 0,4 млн грн – за виконані роботи з коригування проектно-кошторисної документації стадії “Проект” та розроблення стадії “Робоча документація” по 5-му пусковому комплексу I черги; 0,1 млн грн – за виконання експертизи Проекту; 80,0 млн грн – на виконання робіт на 5-му пусковому комплексі I черги.

³⁵ “Державний фонд регіонального розвитку”.

³⁶ Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385.

від 15.07.2015), затверджено зведений кошторис та зведений план використання бюджетних коштів. Відповідно, Департаментом ЖКІ асигнування доведено до Київводоканалу (лімітна довідка від 16.07.2015), погоджено план використання бюджетних коштів (24.07.2015).

Отже, за розрахунками Київводоканалу, обсягу затверджених і відкритих на 2014–2015 роки асигнувань (189,5 млн грн) було достатньо для підготовки проектної документації та початку виконання робіт з будівництва 5-го пускового комплексу I черги.

2.2. Коригування проекту будівництва та організація будівельних робіт

Проектна документація реконструкції БСА розроблена у 2012 році генеральним проектувальником ДП “Інститут “Київінжпроект”. Проект передбачає дві черги будівництва: I черга – з 1 по 5 пусковий комплекс, II черга – з 6 по 10 пусковий комплекс. Враховуючи V категорію складності об’єкта будівництва, проектування виконується в три стадії: техніко-економічне обґрунтування, затверджене розпорядженням виконавчого органу Київміськради (КМДА) від 07.11.2008 № 1549; проект; робоча документація.

Проект затверджено з техніко-економічними показниками відповідно до експертного звіту ДП “Укрдержбудекспертиза” 27.12.2013 загальною кошторисною вартістю (в поточних цінах станом 25.12.2013) **10473,2 млн грн** (тривалість будівництва – 90 місяців), в тому числі кошторисна вартість 5-го пускового комплексу I черги – 392,4 млн грн (тривалість будівництва – 15 місяців).

У зв’язку із намірами Уряду Японії в рамках програми “Офіційної допомоги розвитку” кредитувати реконструкцію будівництва з використанням японського обладнання та на виконання доручення Віце-прем’єр-міністра України – Міністра регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ щодо вивчення можливості зменшення загальної кошторисної вартості Проекту у 2014 році проведено його коригування. **Вартість робіт після коригування** замість зменшення зростає майже удвічі (до 19290,1 млн грн) і затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.03.2015 № 379-р (змінами до розпорядження № 450-р).

Підставами для коригування Проекту були завдання на проектування³⁷; доповнення до попереднього завдання на проектування об’єкта³⁸; додатки № 1.3-5.3, № 10.3 до технічного завдання. Оголошення про закупівлю робіт з коригування проектно-кошторисної документації опубліковано 05.09.2014.

Порівняно із затвердженим проектом, коригуванням у частині 5-го пускового комплексу I черги передбачена відмова від застосування пересувних технологічних механізмів для оброблення та зневоднення осадів для звільнення “піонерних” мулових полів з метою подальшої їх утилізації.

³⁷ Датоване 2014 роком (без дати) за підписом голови правління – генерального директора Київводоканалу.

³⁸ Погоджене директором Департаменту ЖКІ та скріплене печатками, 2014 рік, без дати.

Слід зазначити, що спеціалістами Інституту гігієни та медичної екології ім. О.Марзєєва НАМН України **цей метод утилізації було визначено як неприйнятний із санітарно-гігієнічних позицій**. Замість цього передбачено розчищення дренажних систем на території мулових полів, природне зневоднення та вивезення осаду з території БСА на територію с. Ревне з попереднім нарощуванням дамб.

Також передбачено гідронамив території, знесення та пересадження зелених насаджень, вивезення будівельного сміття з території, влаштування двох тимчасових будівельних майданчиків.

За результатами розгляду скоригованих проектних матеріалів ДП “Укрдержбудекспертиза” наданий експертний звіт від **25.02.2015**, згідно з яким загальна кошторисна вартість будівництва рекомендована до затвердження (*в поточних цінах станом 25.12.2014*) у сумі 19290,1 млн грн (тривалість будівництва – 100 місяців), у тому числі **5-го пускового комплексу I черги – 154,2 млн грн** (тривалість будівництва – 23 місяці). Проектна документація погоджена рішенням науково-технічної ради Мінрегіону від 26.02.2015 № 11³⁹.

Скоригований проект затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.03.2015 № 379-р шляхом внесення змін до розпорядження № 450-р з техніко-економічними показниками, рекомендованими до затвердження в експертному звіті. У результаті коригування кошторисна вартість 5-го пускового комплексу I черги зменшилась на 238,2 млн грн і визначена в сумі 154,2 млн грн, зокрема:

- вартість устаткування, меблів та інвентарю зменшилась на 237,7 млн грн і визначена в сумі 0,2 млн грн;

- інші витрати – на 65,4 млн грн – 37,5 млн гривень. Водночас **вартість будівельних робіт збільшилася на 64,9 млн грн і визначена в сумі 116,5 млн гривень**.

Тривалість будівництва також збільшилася з 15 до 23 місяців.

Аудитом встановлено, що Київводоканалом, відповідно до вимог, передбачених державними будівельними нормами А.2.2-3-2012 “Склад та зміст проектної документації на будівництво”, складались вихідні дані для розроблення Проекту (завдання на проектування та технічні умови). Проте було **допущено ряд прорахунків**, а саме:

- трубопровід існуючої каналізації БСА розташовувався вище рівня, передбаченого проектною документацією та не були сумісні каналізаційні мережі між БСА та с. Ревне, через що роботи на будівельному майданчику в с. Ревне неможливо було розпочати. Про це повідомила генпідрядна організація (лист ТОВ “Альтіс-Констракшн” від 15.10.2015 до Київводоканалу);

- завданням на коригування Проекту, в тому числі по 5-му пусковому комплексу I черги, передбачено: частина I – звільнення від осадів “піонерних”

³⁹ Про розгляд питання щодо затвердження скоригованого проекту “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації”.

мулових майданчиків; частина II – гідронамив. У 2015 році за ініціативою генпідрядника (лист ТОВ “Альтіс-Констракшн” від 20.11.2015⁴⁰) Київводоканал погодив заміну технології виконання робіт із влаштування насипів із піску замість гідронамиву, про що повідомив ДП “Інститут “Київінжпроект” ТОВ “НВП “Київпроект” (лист від 20.11.2015).

Коригування робочої частини Проекту тривало місяць (експертна оцінка ДП “Укрдержбудекспертиза” від 21.12.2015 щодо розгляду проектної документації за робочою документацією 5-го пускового комплексу I черги). Коригування робочої документації та проведення її експертизи коштом державного бюджету не сплачувалось. Кошторисна вартість будівництва в поточних цінах станом на 18.12.2015 визначена у сумі 153,1 млн грн (*будівельні роботи – 116,4 млн грн, інші витрати – 36,7 млн гривень*).

На коригування проектної документації стадії “Проект” та розроблення робочої документації у 2014–2015 роках Київводоканалу спрямовано 5,5 млн грн бюджетних коштів, з яких використано 5,0 млн гривень.

Для проведення будівельних робіт на 5-му пусковому комплексі I черги у 2014 році кошти (104,0 млн грн) виділені 13.10.2014 в повному обсязі. Згідно з річним планом закупівель на 2014 рік, обсяг закупівель становив 97661,8 тис. гривень. Тобто виконання будівельних робіт на суму **6338,2 тис. грн Київводоканалом не передбачалося, отже, потреба в коштах була необґрунтовано завищена на цю суму.**

Оголошення про закупівлю будівельних робіт у 2014 році опубліковані 07.11.2014; у 2015 році – 22.07.2015.

Аудитом встановлено ряд недоліків в організації виконання робіт на об’єкті будівництва.

Так, **за наявності підстав для проведення торгів у 2014 році Київводоканалом процедура закупівлі не була закінчена.** Підстави: затверджений розпорядженням № 450-р проект реконструкції БСА, розпорядження № 298, урядові доручення і протокольні рішення Міжвідомчої робочої групи стосовно реалізації Проекту та подальшої співпраці щодо його фінансування Урядом Японії, експертний звіт частини Проекту (5-го пускового комплексу I черги) від 25.11.2014. **Закупівля будівельних робіт була відмінена 05.01.2015 “у зв’язку з відсутністю подальшої потреби в закупівлі будівельних робіт”.** Зазначена в рішенні комітету з конкурсних торгів від 05.01.2015 підстава відміни закупівель передбачена абзацом 2 частини першої ст. 30 Закону України від 10.04.2014 № 1197 “Про здійснення державних

⁴⁰ Об’єктивними обставинами зміни технології виконання робіт є нерівна поверхня будівельного майданчика, будівельне сміття, хаотичне розміщення зелених насаджень; виконання робіт у зимовий період; гідронамив території мулових полів у проекті організації будівництва, який здійснюється після вивезення мулу з усіх мулових карт, демонтажу та вивезення всіх конструктивних елементів, основи, лотків і дренажу мулових полів, що передбачає послідовне виконання комплексу робіт з улаштування насипу, а отже – і збільшення термінів виконання робіт; стислі терміни виконання робіт.

закупівель” (далі – Закон № 1197)⁴¹. Причина відміни закупівель, за поясненням Київводоканалу, полягає у невизначеності джерела фінансування робіт за Проектом та відсутності бюджетних призначень на початок 2015 року на цю мету. У результаті **будівельні роботи у 2014 році не проводились**.

Через те, що **Київводоканал не скористався можливістю** визначення на договірних умовах основного виконавця будівельних робіт 5-го пускового комплексу I черги у 2014 році для їх продовження у 2015 році, **закупівля цих робіт розпочата лише через 7 місяців** (оголошення про проведення процедури відкритих торгів опубліковано 22.07.2015).

У 2015 році кінцевий строк подання пропозицій конкурсних торгів із закупівлі робіт на об’єкті та дата їх розкриття визначені 21.08.2015. Проте через **“можливе виникнення ситуації щодо завершення процедури закупівлі без визначення переможця”** комітет **30.07.2015**⁴² прийняв рішення про оголошення повторної закупівлі (без відміни попередньої), включив її до річного плану закупівель на 2015 рік і затвердив документацію конкурсних торгів. Отже, **Київводоканалом було розміщено два оголошення процедури однієї і тієї ж закупівлі**, а річний план закупівель на 2015 рік передбачав дві закупівлі, очікувана вартість предмета закупівлі яких **вдвічі перевищувала обсяг видатків з державного бюджету за КЕКВ 3210**. При цьому результат повторної процедури передбачалося визначити залежно від результату раніше розпочатої. Фактично, процедура закупівлі, яка повторно була запланована на липень-серпень 2015 року, була відмінена 10.09.2015 у зв’язку із відсутністю подальшої потреби в закупівлі (переможця визнано за раніше розпочато процедурою).

На 2015 рік обсяг закупівель будівельних робіт за Проектом становив 137794,6 тис. гривень. Київводоканал 22.07.2015 розпочав процедуру закупівель робіт з будівництва 5-го пускового комплексу I черги.

З метою виконання будівельних робіт Київводоканалом з переможцем процедури закупівель будівельних робіт ТОВ “Альтіс-Констракшн” 29.09.2015 укладений договір за № БСА-01-АК на суму 126471,1 тис. грн, з них на 2015 рік – 77848,1 тис. гривень. За умовами договору повний комплект проектної документації та будівельний майданчик (земельні ділянки загальною площею 37,4 га) 29.09.2015 Київводоканалом передано ТОВ “Альтіс-Констракшн”. Будівельні роботи розпочалися з 13.10.2015.

У рамках укладеного з генпідрядником договору він зобов’язаний щодня оперативно інформувати Київводоканал про проведення робіт на об’єкті. За інформацією “Щоденний моніторинг виконання робіт”, наданою генпідрядником за період з 13.10.2015 по 22.12.2015 (виходячи з того, що усі 12 актів виконаних робіт датовані 22.12.2015), встановлено, що **технічні**

⁴¹ Частиною першою статті 30 Закону № 1197 передбачено, що замовник відмінює торги в разі, зокрема, відсутності подальшої потреби в закупівлі товарів, робіт і послуг.

⁴² Протокол підписаний 9 членами із 12 (3 члени відсутні), заступник голови комітету – заступник директора з фінансово-правових питань дирекції по реконструкції БСА.

ресурси задіяні з 13.10.2015 на роботах з підняття майданчика до проектної відмітки шляхом завезення піску. При цьому на цю дату ні календарним планом, що є невід'ємною частиною договору, ні проектною документацією не передбачалося проведення таких робіт.

Як вже зазначалося, Київводоканал погодив заміну технології виконання робіт із влаштування насипів із піску замість гідронамиву значно пізніше (20.11.2015), а зміни до проектної документації внесені 22.12.2015. Тобто Київводоканалом **не забезпечено належного технічного нагляду за виконанням будівельних робіт. Вони проводились на розсуд генпідрядника. При цьому Київводоканал не інформував Департамент ЖКІ про проведення робіт на будівельному майданчику БСА без належних підстав.**

Крім того, результати огляду (лютий 2016 року) стану виконання робіт на будівельних майданчиках (БСА та с. Ревне) показали, що роботи з електропостачання побутових містечок та знесення зелених насаджень незаактовані станом на 01.01.2016 генпідрядною організацією.

Таким чином, у **2014–2015 роках не забезпечено належної організації реалізації Проекту та планування видатків на цю мету учасниками бюджетного процесу всіх рівнів. Дії КМДА та Мінрегіону не були узгоджені під час визначення у 2014 році джерел фінансування Проекту.**

Міжвідомчою робочою групою не обговорювалися питання залучення міжнародних експертів для здійснення контролю за виконанням робіт в рамках реалізації Проекту та його фінансового моніторингу, що є недотриманням п. 2 розпорядження № 450-р (із змінами).

Київводоканалом потреба в коштах на виконання робіт з реконструкції 5-го пускового комплексу I черги завищена у 2014 році на 6,3 млн грн і заявлена Мінрегіоном до Мінприроди при плануванні видатків за рахунок залишку коштів Державного фонду.

Технічні прорахунки і недоліки Проекту не враховані при його коригуванні, але погоджені Департаментом ЖКІ та за поданням Мінрегіону затверджені урядовим розпорядженням від 31.03.2015 № 379-р. Також закупівлі Київводоканалом робіт з будівництва (оголошення нової процедури при незавершеній попередній) відтермінували початок реалізації Проекту на рік. Як наслідок, не створено умов для вчасного завершення у 2016 році запланованого обсягу робіт 5-го пускового комплексу I черги.

III. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, СПРЯМОВАНИХ НА РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОЕКТУ РЕКОНСТРУКЦІЇ І БУДІВНИЦТВА БОРТНИЦЬКОЇ СТАНЦІЇ АЕРАЦІЇ

У 2014-2015 роках з державного бюджету на будівництво 5-го пускового комплексу I черги спрямовано 189500,0 тис. грн, з яких використано 37617,9 тис. грн., **або 19,9 відсотка.**

Схема руху коштів з Державного бюджету України на виконання робіт за Проектом наведена в додатку 2.

Інформація про стан спрямування та використання коштів державного бюджету у 2014-2015 роках за КПКВК 2751520 наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Інформація про стан спрямування та використання коштів державного бюджету у 2014-2015 роках за КПКВК 2751520

Роки	Обсяг доведених асигнувань, тис. грн	Відкрито асигнувань		Касові видатки		Обсяг невикористаних коштів	
		сума, тис. грн	гр.3/гр2, %	сума, тис. грн	гр.5/гр3, %	сума, тис. грн	гр.7/гр3, %
1	2	3	4	5	6	7	8
2014	109000,0	109000,0	100	4518,8	4,1	104481,2	95,9
2015	80500,0	80500,0	100	33099,1	41,1	47400,9	58,9
Всього	189500,0	189500,0	100	37617,9	19,9	151882,1	80,1

Згідно з таблицею 1, Київводоканалом використано лише п'яту частину коштів державного бюджету.

У зв'язку з невикористанням Київводоканалом коштів до держбюджету наприкінці 2014 і 2015 років **повернено загалом 151882,1 тис. грн**, а саме:

- **у 2014 році – 104481,2 тис. грн:**

- за наявності фінансового ресурсу (бюджетні асигнування відкриті 13.10.2014 в повному обсязі), експертного звіту кошторисної частини проектної документації на 5-й пусковий комплекс I черги (25.11.2014), відкритих комітетом конкурсних торгів 08.12.2014 пропозицій із закупівлі будівельних робіт по 5-му пусковому комплексу за процедурою відкритих торгів, переможець цих торгів не визначався. У результаті кошти держбюджету (**97661,8 тис. грн**), передбачені на це, **не були використані** (торги відмінені у січні 2015 року “у зв'язку з відсутністю подальшої потреби в закупівлі будівельних робіт”);

- **6338,5 тис. грн** – через необґрунтовано заявлену потребу;

- роботи з коригування проектно-кошторисної документації стадії “Проект” та розроблення робочої документації для 5-го пускового комплексу I черги (в частині формування кошторисів) додатковою угодою, укладеною в кінці грудня 2014 року до договору від 25.11.2014 з ДП “Інститут Київінжпроект”, відтерміновані до 17.02.2015. У результаті **349,8 тис. грн** з державного бюджету, які передбачалися на виконання проектних робіт, **не використано**;

- через відсутність проектної документації додатковою угодою, укладеною в кінці грудня 2014 року до договору від 27.11.2014 з ДП “Укрдержбудекспертиза”, експертизу Проекту відтерміновано до кінця грудня 2015 року. У результаті кошти держбюджету в сумі **131,0 тис. грн**, які передбачалися на проведення експертизи у 2014 році, **не використано**;

- **у 2015 році – 47400,9 тис. гривень.** Через недоліки в організації робіт, які не передбачалися проектною документацією, обсяг будівельних робіт скоротився майже на 59 відс., що призвело до невикористання та повернення

коштів до державного бюджету.

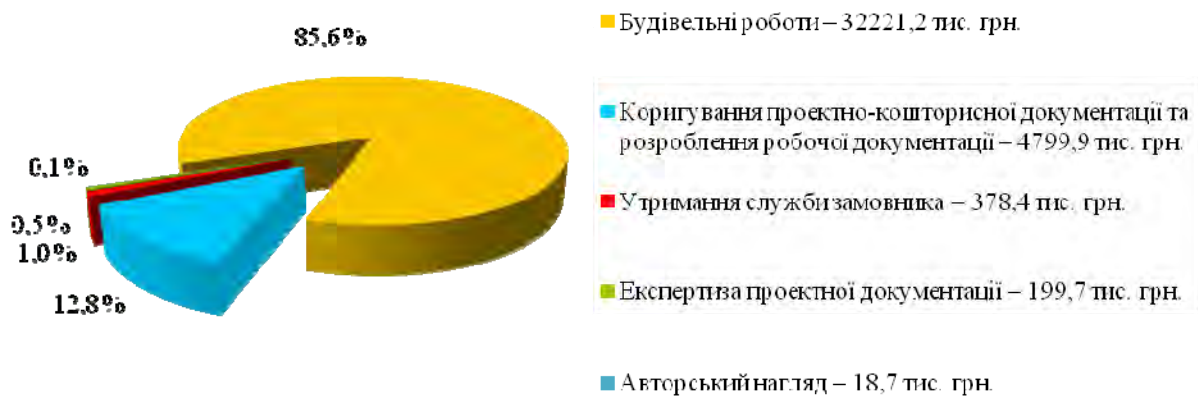
Водночас **Мінрегіон** як головний розпорядник бюджетних коштів (2014–2015 роки), **Департамент ЖКІ** як розпорядник бюджетних коштів нижчого рівня (2015 рік), **Київводоканал** як одержувач і замовник робіт **не забезпечили у 2014-2015 роках ефективного управління бюджетними коштами у сумі 151882,0 тис. гривень.**

Зазначене не сприяло виконанню запланованих на вказаний період обсягів робіт. Як наслідок, затвердженого у Державному бюджеті України на **2016 рік** Мінрегіону за КПКВК 2751520 (загальний фонд) **обсягу призначень** – 63,1 млн грн, відповідно до заявленої Київводоканалом і Мінрегіоном потреби⁴³, **недостатньо для завершення у поточному році робіт на 5-му пусковому комплексі I черги**⁴⁴. На етапі затвердження показників Державного бюджету України на 2016 рік Київводоканал повідомив Мінрегіон і Мінфін (лист від 21.12.2015) про 20-відсоткове виконання у 2015 році загального обсягу робіт на 5-му пусковому комплексі I черги і запропонував збільшити видатки до 94,2 млн грн (на 31,1 млн гривень).

Структура видатків Київводоканалу у 2014-2015 роках за КПКВК 2751520 наведена в діаграмі 1.

Діаграма 1

Структура видатків Київводоканалу у 2014-2015 роках за КПКВК 2751520

Як видно з діаграми, 85,6 відс. із загальної суми використаних коштів спрямовано на оплату будівельних робіт, 12,8 відс. – на оплату робіт з коригування проектно-кошторисної документації та розроблення робочої документації, 1,0 відс. – на утримання служби замовника, 0,5 відс. – на експертизу проектної документації, 0,1 відс. – авторський нагляд

Будівництво 5-го пускового комплексу I черги виконувалося переможцем торгів ТОВ “Альтіс-Констракшн” за процедурою відкритих торгів за договором

⁴³ Лист Київводоканалу від 27.08.2015 № 3519/33/36/02-15, лист Мінрегіону від 08.12.2015 № 7/7-14395.

⁴⁴ Спрямування коштів кредиту на роботи 5-го пускового комплексу I черги будівництва не передбачено.

від 29.09.2015 № БСА-01-АК на загальну суму 126471,1 тис. грн, з якої вартість робіт на 2015 рік визначена в сумі 77848,1 тис. гривень. Додатковою угодою від 22.12.2015 № 1 вартість договору зменшена до 126303,5 тис. грн, у тому числі на 2015 рік – до 32221,2 тис. грн (під фактичний обсяг). Роботи виконані і оплачені в повному обсязі.

Аудитом встановлено, що підпунктом 2.9 договору № БСА-01-АК передбачено, що Київводоканал має право перераховувати Генпідряднику аванс відповідно до Порядку⁴⁵ та постанови Кабінету Міністрів України від 23.04.2014 № 117 “Про здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти” або іншого нормативного акта.

На звернення Київводоканалу Департамент ЖКІ надав дозвіл на здійснення авансового платежу в розмірі 30 відс. (23354,4 тис. грн) від суми бюджетних асигнувань на 2015 рік терміном на три місяці. Підставою для надання дозволу визначено п. 19 вказаного вище Порядку, згідно з яким підрядник зобов’язується використати одержаний аванс на придбання і постачання необхідних для виконання робіт матеріалів, конструкцій, виробів протягом трьох місяців після одержання авансу.

На момент перерахування авансу (13.10.2015) у сумі 23354,4 тис. грн вартість матеріальних ресурсів, відповідно до розрахунку договірної ціни (додаток № 1 до договору), визначалася в обсязі 5509,6 тис. гривень. Згідно з актами виконаних робіт від 22.12.2015 №№ 1-12 на матеріальні ресурси використано 19254,3 тис. гривень⁴⁶. Рештою проавансованих коштів (4100,1 тис. грн) закриті будівельні роботи. Отже, **використання авансу в цій сумі здійснено всупереч рішенню Департаменту ЖКІ**, надання якого передбачено п. 1 постанови № 117.

Роботи з коригування проектно-кошторисної документації стадії “Проект” та розроблення стадії “РД” по 5-му пусковому комплексу I черги виконувалися переможцем за процедурою відкритих торгів – ДП “Інститут Київінжпроект” за договором від 25.11.2014 на суму 4800,0 тис. гривень. Згідно з укладеним договором, роботи виконані на загальну суму 4799,9 тис. грн, які Київводоканалом оплачені повністю.

Експертиза проектної документації проводилася ДП “Укрдержбуд-експертиза” за двома договорами на суму 199,7 тис. гривень.

Так, за договором від 15.10.2014 № 00-1245-14/ЕО/ІЗ проведена експертиза кошторисної частини проектної документації 5-го пускового комплексу I черги будівництва вартістю 68,7 тис. гривень. Роботи з проведення експертизи виконані та оплачені в повному обсязі.

Крім того, згідно з договором від 27.11.2014 № 00-1570-14/ІЗ, проведена і експертиза всього Проекту, який також включав 5-й пусковий комплекс I черги. Роботи виконані на загальну суму 131,0 тис. грн, які оплачені повністю.

⁴⁵ Порядок державного фінансування капітального будівництва, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1764.

⁴⁶ Додатковою угодою від 22.12.2015 № 1 до основного договору вартість матеріальних ресурсів передбачена в сумі 56287,9 тис. грн (без ПДВ).

За виконання функцій замовника з реконструкції 5-го пускового комплексу I черги Київводоканалу за 2015 рік перераховано 378,4 тис. грн (1,2 відс. від загального обсягу виконаних будівельних робіт по графах 1-9 форми № КБ-2).

Авторський нагляд проводило ДП “Інститут Київінжпроект” на підставі договору від 29.09.2015 № 745/33/14-15 загальною вартістю 75,5 тис. грн, зокрема, на 2015 рік – 18,7 тис. гривень. Роботи виконані та оплачені повністю.

Аудит засвідчив, що посадовими особами Київводоканалу не забезпечено ефективного використання бюджетних коштів у сумі 1679,8 тис. грн, а саме:

- у порушення п. 2.7 договору від 29.09.2015 № БСА-01-АК (із змінами) **не здійснювалося гарантійне утримання в розмірі 5 відс.** від суми кожного акта приймання виконаних будівельних робіт, а їх оплата проводилася в обсязі 100 відсотків. Загальна сума коштів держбюджету, сплачених з порушенням договору, становить **1611,1 тис. грн, що свідчить про неефективне їх використання.** Причина оплати, за поясненням Київводоканалу, пов’язана із завершенням бюджетного періоду та неможливістю реєстрації станом на 01.01.2016 фактичних (у тому числі кредиторської заборгованості) фінансових зобов’язань Київводоканалу як одержувача бюджетних коштів. У квітні 2016 року за результатами аудиту Київводоканалом на підставі актів виконаних робіт за квітень поточного року в бухгалтерському обліку здійснено гарантійне утримання у вказаній сумі;

- коригування кошторисної частини проектної документації 5-го пускового комплексу I черги відбувалось одночасно з коригуванням проектної документації всього Проекту, який включає і цей пусковий комплекс. Надалі кошторисна частина проектної документації 5-го пускового комплексу I черги окремо не використовувалася. Договір на виконання будівельних робіт у 2014 році не укладався. Роботи, відповідно, не виконувались. Це свідчить про **неефективне використання Київводоканалом коштів у сумі 68,7 тис. грн,** сплачених ДП “Укрдержбудекспертиза”. Доцільність проведення експертизи, за поясненням Київводоканалу, обумовлена необхідністю підтвердження вартості підготовчих робіт на момент проведення процедури закупівлі з визначення генеральної підрядної організації.

У порушення частини першої ст. 10 Закону № 1197 **Комітет з конкурсних торгів Київводоканалу не подав для оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу звіт про виконання договору з коригування проектно-кошторисної документації після закінчення строку дії договору (31.12.2015).**

***Довідково.** Частиною першою ст. 10 Закону № 1197 передбачено, що замовник безоплатно подає для оприлюднення на веб-порталі уповноваженого органу в порядку, встановленому цим Законом, інформацію про закупівлю, зокрема звіт про виконання договору - протягом трьох робочих днів з дня закінчення строку дії договору, виконання договору або його розірвання.*

За поясненням об’єкта аудиту, договір (пп. 6.3.5 п. 6.3) діє до усунення недоліків, що будуть виявлені в процесі виконання будівельно-монтажних

робіт.

Протягом 2014-2015 років **Мінрегіоном внутрішні аудити** щодо використання Київводоканалом коштів державного бюджету, передбачених на реконструкцію споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці і утилізації осадів БСА, **не проводилися**.

Таким чином, **Мінрегіоном** як головним розпорядником бюджетних коштів державного бюджету за КПКВК 2751520 (2014-2015 роки) та **Департаментом ЖКІ** як розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня (2015 рік) **не забезпечено в повному обсязі ефективного управління ними та використання**. Як наслідок, **Київводоканалом 1679,8 тис. грн використано неефективно. Допущено неефективне управління бюджетними коштами у сумі 151882,0 тис. гривень.**

У результаті на етапі завершення 5-го пускового комплексу бюджетних призначень за КПКВК 2751520 (63,1 млн грн), затверджених у Державному бюджеті України на 2016 рік Мінрегіону, недостатньо для виконання робіт I черги будівництва. Джерела фінансування додаткової потреби (близько 30 млн грн) не визначені, що створює високий ризик невчасного завершення робіт пускового комплексу.

IV. АНАЛІЗ ДОСЯГНУТИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗА РАХУНОК ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

На виконання робіт з реконструкції БСА паспортами бюджетної програми за КПКВК 2751520 на 2014–2015 роки передбачено 189500,0 тис. грн за такими напрямками: коригування проектної документації та розроблення робочої документації пускового комплексу – 5480,8 тис. грн; реалізація Проекту в частині будівництва 5-го пускового комплексу I черги – 184019,2 тис. гривень. Паспортами визначено результативні показники використання коштів державного бюджету, які спрямовані на цю мету.

Київводоканалом із передбачених паспортами бюджетної програми та в повному обсязі виділених коштів за Проектом спрямовано 37617,9 тис. грн, у тому числі на коригування проектної документації та розроблення робочої документації 5-го пускового комплексу I черги – 4999,6 тис. грн, реалізацію Проекту в частині будівництва 5-го пускового комплексу I черги – 32618,3 тис. гривень.

Встановлено, що **низький рівень освоєння бюджетних коштів (19,9 відс.) не сприяв виконанню бюджетної програми.**

Аналіз звітів про виконання бюджетної програми у 2014 і 2015 роках засвідчив, що показники “продукту”, “ефективності” та “затрат” за цими напрямками не виконувались у затверджених обсягах. Так, у 2014 році **не виконані зовсім показники продукту** “площа підготовленої території для реалізації Проекту” (планувався 3,2 га) та, відповідно, **ефективності** “Середня вартість підготовчих робіт на одному гектарі території для реалізації Проекту” (планувалося 32307,7 тис. грн), **якості** “Рівень виконання підготовчих робіт проекту будівництва 5 пускового комплексу I черги проекту

реконструкції БСА” (планувалося на рівні 26,5 відсотка). Причина невиконання показників – невиконання в повному обсязі проектної документації стадії “Проект”.

У 2015 році показник продукту “Площа підготовленої території для реалізації Проекту” виконаний **тільки на 41,1 відс.** (підготовлено 6 га території при затверджених 14,6 га). Також **не виконані в повному обсязі й окремі інші показники.**

Джерелом інформації про виконання показника продукту у звітах про виконання паспортів бюджетної програми зазначено проектно-кошторисну документацію та акти виконаних робіт. Встановлено, що у **локальних кошторисах та актах виконаних робіт площі** в натуральних показниках (га), на яких проводились роботи, **не зазначені.** Площі, на яких здійснюються роботи, визначаються Київводоканалом орієнтовно. Отже, **результативний показник продукту “Площа підготовленої території для реалізації проекту” не підтверджується цими первинними документами. Всупереч вимогам п. 1 Правил⁴⁷,** згідно з якими результативні показники повинні підтверджуватися офіційною державною статистичною, фінансовою та іншою звітністю, даними бухгалтерського, статистичного та внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, **цей показник не підтверджується тим джерелом інформації, що зазначено у звіті.**

Станом на 01.01.2016 будівельні роботи виконані лише на **23,3 відс.** від передбачених робочою документацією (112952,3 тис. гривень). Обсяги виконаних будівельних робіт станом на 01.01.2016 наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Обсяги виконаних будівельних робіт станом на 01.01.2016

Найменування робіт	Вартість робіт відповідно до робочої документації (тис. грн)	Вартість виконаних робіт відповідно до актів (КБ-2) (тис. грн)	Відсоток виконання робіт у вартісному значенні
Вивезення будівельного та побутового сміття	772,5	772,5	100
Тимчасові будівлі та споруди на будівельному майданчику БСА	989,2	433,7	43,8
Нарощування дамб каскаду № 5 на мулових полях № 2 в с. Ревне	15 973,7	6 631,3	41,5
Тимчасові будівлі та споруди на будівельному майданчику в с. Ревне	337,9	109,8	32,5
Звільнення піонерних мулових полів	18 312,1	5 500,8	30
Підняття майданчика до проектною відмітки	66 792,8	11 908,4	17,8
Демонтаж “піонерних” мулових полів	9 635,7	919,6	9,5
Знесення зелених насаджень	138,4	0	0
Разом:	112 952,3	26 276,1	23,3

⁴⁷ Правила складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджені наказом Мінфіну від 29.12.2002 № 1098 (у редакції від 15.04.2014, що діяла до змін від 14.12.2015 № 1130).

Як випливає з таблиці 2, стовідсотково виконані тільки роботи з вивезення будівельного та побутового сміття. Водночас **основні роботи** зі звільнення майданчика БСА **ще тривають**. Так, **показник виконаних робіт з демонтажу “піонерних” мулових полів від конструкцій є вкрай низьким – 9,5 відсотка**. Роботи зі звільнення цих площ від мулового осаду для підготовки майданчика з піску виконані лише на 30 відсотків.

Роботи з підготовки майданчика з піску залежать від обсягів виконаних робіт з нарощування дамб на мулових полях у с. Ревне, оскільки на ці площі вивозиться осад з “піонерних” мулових полів. Однак **роботи на будівельному майданчику в с. Ревне виконані на 41,5 відсотка**. Відповідно, роботи з підняття майданчика до проектної відмітки шляхом насипу піску (підготовка майданчика) **проведені лише на 17,8 відс.** від запланованого обсягу.

Таким чином, за наявності фінансового ресурсу для реалізації Проекту **результативні показники бюджетної програми не виконані** через ряд негативних чинників, що стосуються **неналежної організації проектних та будівельних робіт**.

У результаті на початок 2016 року **готовність робіт з будівництва майданчика БСА (5-й пусковий комплекс I черги) становить 23,3 відс.** запланованого обсягу. Низький рівень виконання будівельних робіт основної підготовчої стадії комплексної реконструкції БСА **ставить під загрозу подальше будівництво** за рахунок кредитних ресурсів Японії **технологічної лінії для оброблення та утилізації осадів із застосуванням енергозберігаючих технологій**.

ВИСНОВКИ

1. У 2014–2015 роках із виділених Мінрегіону з державного бюджету за КПКВК 2751520 відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 09.07.2014 № 298 і від 04.06.2015 № 386 на реалізацію проекту “Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації” 189,5 млн грн (2014 рік – 109,0 млн грн, 2015 рік – 80,5 млн грн) використано лише 37,6 млн гривень. При цьому **через неефективні управлінські рішення та їх неприйняття з боку учасників бюджетного процесу (Мінрегіон, Департамент ЖКІ, Київводоканал) у 2014 році 104,5 млн грн, а в 2015 році 47,4 млн грн асигнувань, відкритих у повному обсязі, але не спрямованих, у кінці бюджетного року повернено до спеціального фонду державного бюджету як невикористані. Неефективно витрачено 1,7 млн грн бюджетних коштів.**

2. Організація реалізації Проекту у 2014-2015 роках була незадовільною. У результаті на початок 2016 року виконано лише 23,3 відс. від запланованого обсягу робіт **5-го пускового комплексу I черги будівництва Проекту, які є підготовчими роботами за Проектом і мають бути виконані українською стороною для залучення кредиту уряду Японії.**

2.1. Процес узгодження у 2014 році Мінрегіоном, Мінфіном, Мінприроди проекту урядового рішення про визначення джерелом та обсягів фінансування Проекту залишків коштів Державного фонду охорони навколишнього природного середовища (постанова Кабінету Міністрів України від 09.07.2014 № 298) **був довготривалим**. Як наслідок, **асигнування** за бюджетною програмою за КПКВК 2751520 одержувачу **затверджені тільки 26.08.2014**, що не сприяло виконанню у 2014 році запланованих робіт з реконструкції Бортницької станції аерації.

2.2. Заявлена Мінрегіоном до Мінприроди за пропозицією Київводоканалу потреба в коштах Державного фонду охорони навколишнього природного середовища на 2014 рік необґрунтовано завищена на 6338,5 тис. гривень. Виконання будівельних робіт на цю суму не передбачалося, через що зазначені **кошти не були використані і повернені до державного бюджету**, що свідчить про неефективне управління ними.

2.3. Мінрегіон за наявності проблем вже на першому етапі реалізації Проекту (2014 рік) **не здійснював внутрішнього аудиторського контролю** за використанням Київводоканалом коштів державного бюджету, виділених йому на цю мету. Також **не обговорювалося питання залучення міжнародних експертів** для здійснення контролю за виконанням робіт у рамках реалізації Проекту **та його фінансового моніторингу на засіданнях Міжвідомчої робочої групи**, організаційне забезпечення якої фактично здійснював Мінрегіон, що є недотриманням вимог п. 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.04.2014 № 450-р.

2.4. Київводоканалом як одержувачем бюджетних коштів за КПКВК 2751520 і замовником проектних та будівельних робіт за Проектом **не забезпечено в повному обсязі виконання функцій**, делегованих йому Мінрегіоном (2014 рік), Департаментом ЖКІ (2015 рік). Через необхідність виправлення технічних прорахунків і недоліків Проекту **початок його реалізації відтермінований на рік**.

У **2014 році** за наявності нормативно-правових актів, урядових доручень, протокольних рішень Міжвідомчої робочої групи (утворена відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 450-р) щодо реалізації Проекту, експертного звіту кошторисної частини проектної документації на підготовчі роботи частини Проекту 5-го пускового комплексу I черги (від 25.11.2014) комітетом з конкурсних торгів **не визначено переможця процедури закупівель**. Як наслідок, 97661,8 тис. грн не були використані і повернені до державного бюджету.

Також у результаті **невиконання проектною організацією частини робіт з коригування проектно-кошторисної документації** (349,8 тис. грн) **та непроведення її експертизи** (131,0 тис. грн) кошти на загальну суму 480,8 тис. грн **повернені до державного бюджету**.

У **2015 році Київводоканал**, не скориставшись можливістю визначення виконавця будівельних робіт у 2014 році, **закупівлю робіт розпочав лише**

через 7 місяців (оголошення від 22.07.2015). Крім того, через недоліки в організації робіт, які не передбачалися ні календарним планом, ні проектною документацією, їх обсяг скоротився майже на 59 відс., кошти на цю мету (45229,8 тис. грн) **не були використані і повернені наприкінці року до державного бюджету**. При цьому **Київводоканал не інформував** Департамент ЖКІ про проведення генпідрядником робіт на будмайданчику Бортницької станції аерації **без належних підстав**.

3. Нормативно-правовими актами в цілому врегульоване питання проведення реконструкції Бортницької станції аерації та використання у 2014–2015 роках коштів державного бюджету для виконання робіт за Проектом. Водночас невизначеність КМДА та Київради щодо комунального майна, яке має бути передане на період реконструкції (до 31.12.2055) в управління Київводоканалу та надалі в іпотеку Кабінету Міністрів України (в особі Мінфіну), створює високий ризик відтермінування початку використання кредиту, залученого державою згідно із Законом України від 02.09.2015 № 664, для подальшої реалізації Проекту. Затягування процесу комплексної реконструкції станції ще більше підвищує ризик небезпеки для життя і здоров'я мільйонів людей.

Крім того, **обсяг фінансування** підготовчих робіт 5-го пускового комплексу I черги Проекту у 2016 році за рахунок коштів державного бюджету у Комплексній цільовій програмі підвищення енергоефективності та розвитку житлово-комунальної інфраструктури міста Києва на 2016–2020 роки, яка затверджена рішенням Київміськради від 17.03.2016 № 232/232, **завищений на 16,9 млн грн порівняно із бюджетними призначеннями**, затвердженими законом про Державний бюджет України на 2016 рік.

4. Київводоканалом неефективно використано 1679,8 тис. грн коштів державного бюджету:

- у 2014 році **за проведену ДП “Укрдержбудекспертиза” експертизу кошторисної частини проектної документації 5-го пускового комплексу I черги, яка не використовувалась, сплачено 68,7 тис. грн;**

- у 2015 році **не здійснено гарантійного утримання** в розмірі 5 відс. від суми кожного акта приймання виконаних робіт відповідно до умов договору від 29.09.2015, укладеного з ТОВ “Альтіс-Констракшн”, їх оплату у сумі **1611,1 тис. грн** здійснено стовідсотково. Вказана сума у квітні 2016 року утримана Київводоканалом, що підтверджено даними бухгалтерського обліку.

5. У порушення частини першої ст. 10 Закону України від 10.04.2014 № 1197 “Про здійснення державних закупівель” (далі – Закон № 1197) Київводоканал не подав для оприлюднення на веб-порталі уповноваженого органу звіт про виконання договору з коригування проектно-кошторисної документації після закінчення строку дії договору (31.12.2015). Умовами договору з проектувальником передбачено зобов'язання виконавця усунути недоліки, які будуть виявлені в процесі виконання будівельно-монтажних робіт, узгодивши строки їх виконання.

6. Результативні показники бюджетної програми (КПКВК 2751520) у 2014–2015 роках не виконані в частині 5-го пускового комплексу I черги будівництва, що не сприяє досягненню мети бюджетної програми – уникнення техногенної та екологічної катастрофи, вирішення основних проблем, пов'язаних з очисткою стічних вод й утилізацією осаду Бортницької станції аерації.

При низькому обсязі виконання робіт на початок 2016 року результатом використання розпорядниками та одержувачем коштів державного бюджету, спрямованих на вказану мету, є накопичені неоплачені зобов'язання та додаткова потреба у майже 30 млн грн, джерело фінансування яких не визначено. Найбільший обсяг робіт вартістю близько 90 млн. грн має бути виконаний у 2016 році відповідно до договору підряду.

У первинних облікових документах (локальних кошторисах та актах виконаних робіт) Київводоканалом не зазначено площ, на яких здійснено підготовчі роботи для реалізації Проекту. Як наслідок, не створено умов для оцінки стану повноти виконання будівельних робіт, ефективності використання бюджетних коштів за КПКВК 2751520.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Поінформувати Верховну Раду України про результати аудиту.

2. Відомості про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на реконструкцію споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництва технологічної лінії по обробці і утилізації осадів Бортницької станції аерації у формі рішення Рахункової палати надіслати **Кабінету Міністрів України** та рекомендувати розглянути на засіданні профільного урядового комітету інформацію Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України та Київської міської державної адміністрації про стан виконання зобов'язань української сторони для набрання чинності договором з урядом Японії, ратифікованим Законом України від 02.09.2015 № 664, у частині реалізації проекту реконструкції Бортницької станції аерації, термінових заходів щодо усунення порушень і недоліків, а також стану вирішення питань щодо майна територіальної громади м. Києва, яке передаватиметься в іпотеку Мінфіну на 40 років.

3. Рішення Рахункової палати про результати аудиту надіслати **Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України** з пропозиціями:

- забезпечити проведення інвентаризації неоплачених станом на 01.01.2016 зобов'язань за проектом реконструкції в частині 5-го пускового комплексу I черги, а також забезпечити вчасне завершення робіт на об'єкті;

- розглянути на засіданні Міжвідомчої робочої групи питання визначення можливих джерел фінансування 5-го пускового комплексу I черги за рахунок державного бюджету і міського бюджету м. Києва;

- розглянути на засіданні Міжвідомчої робочої групи питання доцільності залучення міжнародних експертів для здійснення контролю за виконанням робіт у рамках реалізації Проекту та його фінансового моніторингу;

- включити до плану роботи підрозділу внутрішнього аудиту питання перевірки використання Київводоканалом бюджетних коштів, виділених на реконструкцію споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії для обробки і утилізації осадів;

- вжити заходів щодо усунення виявлених порушень і недоліків та забезпечення виконання рекомендацій Рахункової палати із цього питання.

4. Рішення Рахункової палати про результати аудиту надіслати Міністерству екології та природних ресурсів України.

5. Рішення Рахункової палати про результати аудиту надіслати Київській міській державній адміністрації з пропозиціями:

- прискорити вирішення питань щодо майна територіальної громади м. Києва, яке передаватиметься в іпотеку Мінфіну на 40 років;

- забезпечити приведення обсягу фінансування підготовчих робіт 5-го пускового комплексу I черги у 2016 році за рахунок коштів Державного бюджету України у Комплексній програмі, затвердженій рішенням Київміськради від 17.03.2016 № 232/232, у відповідність із затвердженими у Державному бюджеті України бюджетними призначеннями на цю мету;

- розглянути питання підвищення відповідальності КМДА за управління та використання коштів державного бюджету на реалізацію Проекту.

6. Рішення Рахункової палати про результати аудиту надіслати Департаменту житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) з пропозиціями:

- виконувати в повному обсязі функції та повноваження розпорядника бюджетних коштів відповідно до вимог бюджетного законодавства;

- подати пропозиції щодо внесення змін до Комплексної програми, затвердженій рішенням Київміськради від 17.03.2016 № 232/232, у частині приведення обсягу фінансування підготовчих робіт 5-го пускового комплексу I черги Проекту у 2016 році за рахунок коштів Державного бюджету України у відповідність із затвердженим обсягом бюджетних призначень на цей рік;

- вжити заходів щодо усунення виявлених порушень і недоліків та забезпечення виконання рекомендацій Рахункової палати із цього питання.

7. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати публічному акціонерному товариству “Акціонерна компанія “Київводоканал” з пропозиціями:

- уточнити графік виконання робіт на 5-му пусковому комплексі I черги;

- усунути недоліки та порушення, виявлені аудитом, а також розглянути питання про притягнення до відповідальності посадових осіб, що допустили порушення;

- вжити додаткових заходів для усунення існуючих ризиків незавершення робіт 5-го пускового комплексу I черги будівництва у 2016 році.

Член Рахункової палати

І.М. Заремба

ГЛОСАРІЙ

1. Аерація води – вилучення з води шкідливих домішок (газів, іонів, заліза, колоїдів тощо) способом дощування, каскадування, переміщування, продування, нагрівання і фільтрування. В біологічному очищенні стічних вод аерація води використовується для окислення органічних речовин і забезпечення киснем аеробних бактерій⁴⁸.

2. Муловий майданчик, мулова карта, мулові поля – сплановані огорожені ділянки землі для підсушування мулу(осадів) очисних споруд. На останніх етапах очистки вод на очисних спорудах утворюється шар мулу. На мулових майданчиках осади обезвожуються природним шляхом або за допомогою дренажу. Після сушіння мулу на мулових майданчиках тверді осади необхідно збирати для повторного використання ділянок. Однак часто недотримання технології призводить до забруднення річок і озер. Підсушений мул можна використовувати як добриво⁴⁹.

3. Мулові поля Бортницькій станції аерації - мулові поля № 1, № 2, № 3, піонерні мулові майданчики, що розташовані на території цеху аеробної стабілізації осадів. Піонерні мулові майданчики – 26 мулових карт загальною площею 12,35 га зі штучним підґрунтям (асфальт) і горизонтальним дренажем.

При нормальному процесі зневоднення осаду на мулових майданчиках висушений до вологості 70-80 відс. **осад вивозиться**, а мулова вода, що утворюється в процесі сушіння, подається на обробку в голову очисних споруд (за технологічною схемою БСА – на споруди II блоку)⁵⁰.

4. Гідронамив – це намивання ґрунту з допомогою земснарядів та іншої техніки. Згідно з Висновком № 538 державної екологічної експертизи щодо Генерального плану міста Києва та проекту планування його приміської зони на період до 2020 року, гідронамив повністю знищує цінні природні біоценози заплави і призводить до повної втрати їх рекреаційного та природоохоронного значення⁵¹.

5. Технологія – це технологічні процеси одержання, обробки й переробки, складання або будівництва, опис цих процесів.

Технологія – сукупність знань про методи здійснення виробничих процесів. Сукупність і послідовність методів, способів виготовлення, видобутку, обробки або переробки й інших процесів, робіт і операцій, що змінюють стан сировини, матеріалів і напівфабрикатів, виробу та ін. у процесі виробництва продуктів із заданими показниками якості. При цьому під терміном “номінальна якість” слід розуміти якість прогнозовану або заздалегідь задану, наприклад, обумовлену технічним завданням і узгоджену з технічною

⁴⁸ <https://uk.wikipedia.org>

⁴⁹ <https://uk.wikipedia.org>

⁵⁰ www.vodokanal.kiev.ua

⁵¹ www.menr.gov.ua

пропозицією⁵²

⁵² <https://uk.wikipedia.org>

**Схема руху коштів з Державного бюджету України
на виконання робіт за Проектом**

